

Ešte raz o vode našej lehotskej

Téma je naliehavá, životne dôležitá, preto ju ešte raz zopakujem a veľmi konkrétne. V našej obci máme vodovod pitnej vody pochádzajúcej z Jelky, kde hlboký vrt, z ktorého sa dodáva voda do naozaj širokého okolia. Tento zdroj je pre mnohých obyvateľov jediným zdrojom pitnej vody. Azda budete so mnou súhlasiť, že pre pokoj človeka je lepšie, aby sme mali všetky zdroje diverzifikované, aby ich bolo viac. Tak, ako sa hľadá alternatíva dodávky plynu, aby sme neboli závislí na jednom zdroji, je to podobné aj s vodou. Mnoho domácností má svoje studne. Lenže tie studne sú nepoužiteľné pre pitné účely, pretože podzemná voda pod Lehotou je presýtená dusičnanmi, dusitanmi, ale aj fosforom a ďalšími biogénnymi prvkami. Odkiaľ, to viete rovnako, ako ja. Je až nápadné, ako zriedkavo aj to len zopár domácností dáva vyčerpávať žumpy. Jeden ju má zámerne prerazenú, aby voda z nej vsakovala do pôdy, druhý ju vyčerpáva do tajného trativodu, tretí obsah žumpy vyčerpáva na koniec svojej záhrady, iný tvrdí, že ju čerpá na hnojisko a máme si myslieť, že takto je to v poriadku. Viem, že sú dokonca aj takí, ktorí ju vyčerpávajú rovno do potoka, alebo do rigolu vedľa cesty vid' Poštová ulica za zdravotným strediskom. A toto je už naozaj stredovek! Takto sa tu v Lehote spoločnou ľahostajnosťou posúvame k epidémiám žltacky typu B, týfusu, cholere, či iným už aj zabudnutým chorobám. Vedome, so samo ospravedlnením si špiníme pod seba, ako na Luníku IX. Myslíte, že prehánam? Nie. Určite nie! Len si predstavte, že nedajbože dôjde ku konfliktu v štáte. Vid' Ukrajina. Aj tam by pred rokom nepredpokladali, že vypukne občianska vojna. A vojna výrazne obmedzuje zdroje. Azda teraz so mnou súhlasíte! A potom si spomenieme, že máme studne. LENŽE! Studne, do ktorých sme si všetci spolu našpinili! Sami sebe si robíme zle a tvárime sa, že takto je to ok. Bývam ne Šenkovskej ulici. Na najdlhšej a najprehľadnejšej ulici v dedine sa objaví fekálne vozidlo tak možno 5x mesačne. Nie je to podozrivé? Súhlasím, obsah septika, pokiaľ je v ňom je len biologicky rozložiteľné znečistenie je v podstate škoda vyvážať preč, keď si ho viem premeniť na hnojivo. Nie pridávaním enzýmov. To sú jednorázovky, ktoré sú v podstate najdrahším riešením. Najlepšie riešenie je pridávanie baktérií, ktoré enzýmy produkujú a tie sa postarajú o nitrifikáciu. Najlepšie baktérie na trhu sú v súčasnosti poľské Ekol biopold 30f. Dodávateľ a poradím osobne, alebo si ho nájdite na internete. Samozrejme, že je potrebné obsah žumpy j aspoň minimálne prevzdušňovať. Čím? No predsa tým istým čerpadlom, ktoré nám žumpu vyčerpáva. Keď je už žumpa takmer plná a dávkoval som baktérie postupne celú kúpenú dávku, zapnem čerpadlo 2 x denne a premiešavam jej obsah čerpadlom a rozstrekujem pomocou požiarnej hadice nad hladinu žumpy. Pri vonkajšej teplote 10 – 20 stupňov Celzia je obsah 10m³ žumpy nitrifikovaný za 14 – 20 dní, aj skôr. Kým sa tak stane, používame suchý záchod. Ale kto ho nemá užíva naďalej žumpu...Koniec nitrifikácie poznáme tak, že voda je slabo zakalená, vôbec nesmrdí, je homogénna, všetko sa stekutilo. Natiahnem hadicu na najvzdialenejšie miesto, kde mám trávnik, stromy, tuje a pod. a rozliavam vodu tak, aby vyteklo len toľko vody, ktorá vsiakne max 30 cm. To znamená, že na vyčerpanie 10 m³ obsahu potrebujem cca 2 áre plochy. Fakt je, že na to, aby som takto pohnojil trávnik, stromy, kríky a tuje mi je 10 m³ málo. Za toto závlahové hnojenie sú rastliny mimoriadne vdáčné a všetko rastliny využijú pre svoj život. Jednoznačne to je na nich vidieť.

Zdôrazňujem, že miešanie žumpy minimálne 5 – 7 dní pred vypustením je nutné, aby baktérie mali dostatok kyslíka, aby sa celý obsah homogenizoval a aby bol zabezpečený kontakt celého objemu s baktériami.

Takto to môžem opakovať 3 – 4 krát za rok. Len si spomeňme, my starší, čo robili naši predkovia s obsahom suchých záchodov! Končilo to na poliach a hlavne na lúkach, ktoré prekvitali životom. A pritom v potokoch bola tak čistá voda, že sa mohol človek z potoka napiť a žili tam raky – najprísnejšie indikátory čistoty vody. Postupom, ktorý som vám tuto naznačil sa môžeme postupne k tomuto stavu opäť priblížiť. Aj s exkrementami sa dá nakladať rozumne tak, aby sme nikomu neublížili, prírode a sebe pomohli. Je na vás, či si takto zlepšíme čistotu vôd pod našou dedinou, aby nám nebolo veľmi ťažko v prípade, že vodovod náhle nefunguje. Súhlasím, zákon o vodách tento spôsob nepovažuje za správny. Ale to, čo sa deje v Lehote dnes je neprípustné, škodlivé pre všetkých a spadá to do kategórie neprijateľného stavu. Alebo si fakt napriek tomu, čo som vám tu s najlepším úmyslom napísal, myslíte, že tak, ako to mnohí robia dodnes je správne a vyhovuje vám to??? Je vám naozaj jedno, čo budete piť v prípade núdze, čo bude piť váš syn, dcéra, či vnúčik? Áno, dá sa aj z nevyhovujúcej vody urobiť aj pitná voda. Nie však zdravá voda! Napr. reverznou osmózou, ktorú si málokto môže dovoliť. Myslím, že toto nie je tá správna cesta. Ale aj tá vaša dnešná cesta je cesta do pekla – pre nás všetkých!

Už sa ma traja občania spýtali, či sa nebojím takto skúšať meniť tunajšie zvyky. Bojím. Samozrejme, že sú ľudia, ktorým moje postoje vadia. No môj strach z toho, čo sa tu trvale zo splaškami deje je omnoho väčší a tento strach je predsa aj vašim strachom z budúcnosti. Či sa mýlim? Azda predsa len nie!

Rád by som vás ubezpečil, že vyvážanie žúmp za Poľnohospodárske družstvo, alebo nad diaľničný most prestalo. Ak náhodou by sa stalo, že by ste videli nad obcou vypúšťať vodu z fekálneho vozidla, prosím, aby ste mi to okamžite oznámili na tel. 0911 953 858. Majitelia fekálnych áut totiž veľmi dobre vedia, ako majú nakladať s obsahom žúmp. Ak porušujú tieto regulácie, je to vedomé porušovanie zákona o vodách. Spolieham na našu dohodu o tom, ako to budú robiť, kým bude zrealizovaná kanalizácia.

Riešením je teda vybudovanie kanalizácie a čistiarne splaškových vôd. Verte tomu, že na tom Obecný úrad úprimne pracuje. Je to hlavne otázka peňazí. Nie je možné dohnať dlhé roky nečinnosti vo vodnom hospodárstve za rok, či dva. A to ešte v čase recesie. Existuje veľa ľudí medzi vami, ktorí tvrdia, že kanalizáciu nepotrebujú. Vyhovuje im súčasný stav. Ak zoženieme na tieto projekty peniaze, bude to akcia pre obec povinná, pretože táto direktíva je štátna a trvá na tomto trende aj okolitý svet. Nezáleží na tom, kto bude starostom, pripojenie sa na kanalizáciu bude povinné pre každú domácnosť. Nech vás slovo „povinné“ nerozčúli. Dnes dávate peniaze na čerpanie, vyčerpávanie, baktérie a pod. Preto príjmite tieto projekty ako našu spoločnú nevyhnutnosť a konečné riešenie problému. Ale kým sa tak stane, zmeňte, prosím, svoje návyky a šetrite si čistotu vody pre seba a svojich potomkov. Veď nie sme Luník IX!

Myslím, že o tejto problematike už písať nebudem. Komu nestačí takéto priame vysvetlenie, už sú zbytočné akékoľvek slová. Ale následky nesprávneho konania ponesieme všetci spoločne!

Alan Dolog